

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

(GENIUS TEMPORI)

Όψεις του Παραφυσικού
στην Ελλάδα

Θανάσης Βέμπος

*Ίσως όλη η Αστρονομία όπως και όλη
η Ιστορία να πρέπει να ληφθούν ως υποθέσεις.
Περί του πέραν, ως και περί του χθες,
δεν μπορεί να υπάρξει βεβαιότητα.*

Ουίλ Ντιούραντ
Παγκόσμιος Ιστορία του Πολιτισμού



τίτλος συγγράμματος
ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ
Όψεις του Παραφυσικού στην Ελλάδα

συγγραφέας
Θανάσης Βέμπος

καλλιτεχνική επιμέλεια
Νικόλαος Κουμαρτζής

α' έκδοση
Ιούνιος 2013

isbn
978-618-80720-1-5

Εκδόσεις Δαιδάλεος Daidaleos Press
Μαλέας 11, Άνω Πόλη, Maleas 11, Ano Poli,
Θεσσαλονίκη, Ελλάδα Thessaloniki, Greece

Ιστοσελίδα: www.daidaleos.gr
Επικοινωνία: 2311 27 28 03 | info@daidaleos.gr

Απαγορεύεται η δημοσίευση μέρους ή του συνόλου του βιβλίου αυτού, η αναπαραγωγή ή η μετάδοσή του με οποιοδήποτε οπτικοακουστικό μέσο, χωρίς την έγγραφη άδεια του εκδότη.

η καλλιτεχνική επιμέλεια, η σελιδοποίηση και η σχεδίαση της
μακέτας εξωφύλλου έγινε από τα ατελιέ της
iWrite Creative Team | www.iWrite.gr

εικόνες εξωφύλλου

Στο εξώφυλλο, φωτογραφία με μόντιουμ της Ελληνικής Εταιρίας Ψυχικών Ερευνών, ντοκουμέντο από το προσωπικό ημερολόγιο του Άγγελου Τανάγρα που φυλάσσεται σήμερα στο Parapsychology Foundation (Η.Π.Α.). Στο φόντο διακρίνεται χειρόγραφο απόσπασμα από το ημερολόγιο, όπως και φωτογραφία του ίδιου του Άγγελου Τανάγρα στο «αυτί» του βιβλίου.

περιεχόμενα

- 6 - Περιεχόμενα
- 9 - **Εισαγωγή:**
Στο Φουαγιέ του Θεάτρου
- 33 - **Κεφάλαιο 1:**
Μια Περιστασιακή Ερωμένη
- 101 - **Κεφάλαιο 2:**
Λίθοι Ατάκτως Εριμμένοι
- 145 - **Κεφάλαιο 3:**
Ουράνια Σημεία και Άλλες Ανθρωπότητες
- 191 - **Κεφάλαιο 4:**
Η Μετ αιχμακή Εποχή του Μεσοπολέμου
- 245 - **Κεφάλαιο 5:**
Τέρατα, Προφητείες και Θεϊκά Μηνύματα
- 293 - **Κεφάλαιο 6:**
«Μας Παρακολουθεί ένας Άλλος Κόσμος;»
- 371 - **Κεφάλαιο 7:**
Ιπτάμενοι Δίσκοι και Σφαίρες Κενού

- 435 - **Κεφάλαιο 8:**
Θεραπεύτριες, Ηθικοί Πανικοί και Σύγχυση Φρένων
- 477 - **Κεφάλαιο 9:**
«Το Σύμπτωμα μιας Ψυχικής Αλλαγής»
- 517 - **Κεφάλαιο 10:**
Μια Δεκαετία Εναντιοδρομίας
- 579 - **Κεφάλαιο 11:**
Προμηνύματα Τέλους Εποχής
- 603 - **Κεφάλαιο 12:**
Φαντάσματα της Μεταπολίτευσης και Εξωγήινος
Ευημερισμός
- 645 - **Κεφάλαιο 13:**
Μια Δεκαετία που Άρχισε Νωρίς και Τελείωσε Αργά
- 691 - **Επίλογος:**
Ιστορικός Χρόνος και Αρχέγονη Σούπα
- 705 - Βιβλιογραφία
- 713 - Ευρετήριο

εισαγωγή
στο Φουαγιέ του Θεάτρου

[...] η Ολοκληρωμένη Ιστορία [...] ήταν μια νέα επιστήμη και μπορούσε να αναζητήσει κανείς τις ρίζες της σε φαινομενικά μεταξύ τους άσχετα πράγματα τόσο στις αρχές της Απροσδιοριστίας και της κβαντομηχανικής όσο και της σημασιολογίας κι εθνολογίας. [...] τα δεχόταν όλα με όρους «πιθανολογικούς» σαν κύματα πιθανοτήτων, που επιδέχονταν μονάχα στατιστική προσέγγιση. Έτσι τα ιστορικά φαινόμενα δεν γίνονταν δεκτά παρά σαν επιμέρους εκδηλώσεις τοπικών χωροχρονικών καταστάσεων που μονάχα στο σύνολό τους έχουν σημασία.

Γιώργος Μπαλάνος
Τα Μονοπάτια των Άστρων

Κάθε αρχή και δύσκολη λένε...
Και καλά το λένε αφού είναι πολύ δύσκολο να πιάσεις το νήμα από το σημείο ακριβώς που το άφησες. Κι όχι μόνο να το πιάσεις στο κατάλληλο σημείο, αλλά και μετά να το τραβήξεις με τον ίδιο ακριβώς τρόπο και προς την ίδια ακριβώς κατεύθυνση.

Με αυτό το βιβλίο ξαναπιάνω και ξανατραβάω το νήμα που είχα αφήσει πριν εννιά χρόνια, όταν είχα γράψει το *Άγγιγμα του Μίδα*. Βέβαια έκτοτε έγραψα πάρα πολλά κείμενα σε περιοδικά και στο Διαδίκτυο, καθώς επίσης και τρία βιβλία, αλλά το χάσμα παρέμενε. Παρέμενε υπό την έννοια ότι ένα βιβλίο στα χνάρια του *Μίδα* αποτελούσε μια ιδιαίτερη κίνηση σε μια διαδικασία στην οποία πρέπει κανείς να είναι πολύ προσεκτικός.

Ιδιαίτερα όσο προχωρά περισσότερο.

Από την εποχή του *Μίδα* και μετά άλλαξαν πάρα πολλά πράγματα σε αυτό που αποκαλώ Ομοιόσταση της Συναινετικής Πραγματικότητας. Έγιναν απανωτές και πολλαπλές κινήσεις στο παιχνίδι, η γενικότερη ροή επιταχύνθηκε και διακλαδώθηκε προς πολλές διαφορετικές κατευθύνσεις. Ταυτόχρονα οι τεχνοκοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις έχουν φτάσει σε

ένα κρίσιμο σημείο και εξακολουθούν να τρέχουν με ρυθμό που αμφιβάλλω αν κανείς μπορεί να κατανοήσει στην ολοκληρία τους. Ξέρετε, άπαξ και κατανοήσεις την κίνηση και τη θέση ενός μορίου νερού στο χείμαρρο, ήδη αυτό έχει προχωρήσει μερικές εκατοντάδες μέτρα προς τα κατάντη. Καταλήγουμε στο προαιώνιο πρόβλημα του παρατηρητή και του παρατηρούμενου, αλλά αυτό είναι δεδομένο και δεν μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε ως δικαιολογία.

Τουλάχιστον όχι πλέον.

Λοιπόν, αυτό το βιβλίο θα μπορούσε να διαβαστεί σαν ανθρωπολογική/κοινωνιολογική πραγματεία με αντικείμενο τη σχέση της ελληνικής κοινωνίας με τα φαινόμενα που έχουμε συμφωνήσει να χαρακτηρίζουμε ως «παραφυσικά» (δεν έχουμε συμφωνήσει όλοι με αυτόν τον όρο, αλλά θα δούμε περισσότερα αργότερα). Αυτό όμως είναι ένα πρώτο επίπεδο ανάγνωσης. Είμαι βέβαιος ότι πολλοί (οι περισσότεροι) δεν θα φτάσουν πέρα από αυτό το πρώτο επίπεδο.

Δεν έχει σημασία, γιατί ούτως η άλλως, κάποιιοι θα μπορέσουν να το διαβάσουν σε δεύτερο (και σε τρίτο και τέταρτο και νιοστό επίπεδο). Δυστυχώς δεν μπορώ να κάνω πολλά για όσους δεν μπορέσουν να ξεπεράσουν το πρώτο επίπεδο. Χρήσιμα «κλειδιά» που θα ανοίξουν το δρόμο προς περαιτέρω επίπεδα υπάρχουν διάσπαρτα σε πολυάριθμα κείμενά μου σε περιοδικά και στο Διαδίκτυο –δεν θα χάσω τώρα πολύτιμο χώρο και χρόνο με όσα μπορεί να βρει κανείς μόνος του, αν ενδιαφέρεται φυσικά.

Γιατί όμως να διαβαστεί ένα «απλό βιβλίο» σε αυτά τα δυσπρόσιτα και μυστηριώδη «περαιτέρω επίπεδα»;

Αλήθεια γιατί;

Κανονικά η ερώτηση αυτή δεν επιδέχεται απάντησης. Είναι μια μάταιη ερώτηση. Μάταιη επειδή αυτός που τη διατυπώνει **εννοώντας την**, δεν είναι σε θέση να καταλάβει την απάντηση. Θα προσπαθήσω να απαντήσω όμως, επειδή ξέρω πως ακόμα κι όσοι κατάλαβαν τη ματαιότητα του ερωτήματος θα ήθελαν να διαβάσουν κάποιες «επεξηγήσεις», έστω και επειδή τους αρέσει ο τρόπος που γράφω (βίτσια είναι αυτά).

Λοιπόν, **έχουμε πόλεμο**, είτε σας αρέσει, είτε όχι.

Ο πόλεμος αυτός δεν γίνεται με τακτικούς στρατούς, ναυτικό, αεροπορία, ειδικές δυνάμεις, σφαίρες και βόμβες. Γίνεται βέβαια με αντίστοιχα όπλα τα οποία είναι πολύ πιο αποτελεσματικά, αλλά δεν ονομάζονται έτσι.

Ο πόλεμος αυτός δεν γίνεται στους δρόμους, στα πεζοδρόμια και στις πλατείες με φωνές, πανώ, ρόπαλα, μολότοφ, πέτρες και «χημικά». Γίνεται βέβαια με αντίστοιχα όπλα τα οποία είναι πολύ πιο αποτελεσματικά, αλλά δεν ονομάζονται έτσι.

Το βιβλίο αυτό (όπως και τα περισσότερα κείμενά μου, σε βιβλία, σε περιοδικά και στο Διαδίκτυο), είναι σε πρώτη φάση οδηγίες Πολιτικής Άμυνας. Σε δεύτερη φάση είναι εγχειρίδια κατασκευής επιθετικών όπλων. Μην πάει το μυαλό σας όμως σε περίπλοκες συνταγές εκρηκτικών, διαγράμματα και πίνακες. Οι τεχνικές άμυνας, όσο και οι τεχνικές επίθεσης είναι πολύ πιο «υπόγειες» και «αθόρυβες» από τα συνηθισμένα όπλα. Δεν παύουν όμως να είναι αποτελεσματικές. Η ανάγνωση του βιβλίου σε δεύτερο, τρίτο, νιοστό επίπεδο είναι το κλειδί για τη γνώση των τεχνικών.

Υπόψη ότι κάποιοι θα φτάσουν και στο $n+1$ επίπεδο ανάγνωσης, ξεπερνώντας όχι μόνο τις προσδοκίες μου, αλλά και τις ίδιες τις δυνατότητές μου. Στην περίπτωση αυτή τους πέφτει ο κλήρος να συνεχίσουν εκείνοι το νήμα που λέγαμε στην αρχή προς την κατεύθυνση που οι ίδιοι γνωρίζουν (και **όχι** νομίζουν).

Το πρώτο βήμα για να αντιμετωπίσει κανείς μια απειλή είναι να συνειδητοποιήσει την ύπαρξή της. Όσοι μείνουν στην πρώτη ανάγνωση του βιβλίου, δεν θα πάρουν χαμπάρι την απειλή, αλλά αυτό είναι πρόβλημά δικό τους.



Κάποιοι από εκείνους που διαβάζουν τακτικά την στήλη *Επικαιρότητα*, την οποία εδώ και πάνω από δέκα χρόνια αναρτώ στην ιστοσελίδα μου (www.vembos.gr), θα έχουν ήδη καταλάβει πολλά από όσα θέλω να πω (και όσα θα γράψω). Και λέω «κάποιοι» επειδή υπάρχουν αυτά τα ρημάδια τα επίπεδα της ανάγνωσης που είπαμε. Τέτοια επίπεδα υπάρχουν και στα κείμενα της *Επικαιρότητας* (και στα περισσότερα από τα άλλα κείμενά μου, εδώ που τα λέμε). Όμως υπάρχουν ευθύνες που πρέπει να τηρηθούν από τη μεριά μου.

Γράφω εδώ και τριάντα συναπτά έτη για τα θέματα αυτά, συνεπώς υπάρχει μια συνεχής εισροή αναγνωστών που «μυούνται» διαβάζοντας τα γραπτά μου. Κάποια στιγμή, πρέπει να κάνω «επαναλήψεις» και «ανακεφαλαιώσεις» προκειμένου να μην μένουν απελπιστικά πίσω οι νεοφερμένοι. Αυτό βέβαια μέχρι ενός σημείου γιατί δεν μπορεί κανείς να χάνει το χρόνο του διδάσκοντας συνεχώς την Προπαίδεια αν θέλει κάποια στιγμή να προχωρήσει στον Διαφορικό Λογισμό. Όμως έχω το καθήκον να φροντίζω να κρατώ τις ισορροπίες. Δύσκολα θα μείνει κανείς απόλυτα ευχαριστημένος, είτε «προχωρημένος» είναι, είτε «αρχάριος», αλλά τι να κάνουμε;

Λοιπόν, για τα κάνουμε πολύ λιανά και να μην χρονοτριβούμε, στις επόμενες παραγράφους επαναλαμβάνω μερικές βασικές έννοιες οι οποίες πρέ-

πει να γίνουν οπωσδήποτε κατανοητές προτού προχωρήσουμε. Όσοι τα ξέρουν ήδη, ας στραβομουτσουνιάσουν κι ας τα παραβλέψουν. Όσοι δεν τα ξέρουν, καλό είναι να τα διαβάσουν και να τα ξαναδιαβάσουν και να τα ξαναδιαβάσουν.

Πρώτον: αποκαλώ την πραγματικότητα που αντιλαμβανόμαστε, ή τουλάχιστον αυτή που έχουμε συμφωνήσει όλοι να αντιλαμβανόμαστε, **Συναινετική Πραγματικότητα**. Σε αυτήν το κάθε ον (με την έννοια του κάθε τι υπαρκτού) και κάθε φαινόμενο έχουν συγκεκριμένες ιδιότητες και συγκεκριμένες μορφές συμπεριφοράς. Όλα αυτά καθορίζονται από εκείνα που ονομάζουμε «φυσικούς νόμους».

Συναινετική Πραγματικότητα -ένα λοιπόν το κρατούμενο.

Δεύτερον: θεωρώ, υποστηρίζω και διατείνομαι ότι η Συναινετική αυτή Πραγματικότητα, διατηρείται σε κατάσταση δυναμικής ισορροπίας. Την κατάσταση αυτή την ονομάζω **Ομοιόσταση**. Ο όρος είναι παρμένος από τη Βιολογία. Ομοιόσταση είναι η ρύθμιση από έναν οργανισμό της χημικής σύστασης του αίματος και των σωματικών υγρών και των άλλων παραγόντων του εσωτερικού του περιβάλλοντος, έτσι ώστε οι φυσιολογικές λειτουργίες να μπορούν να συνεχιστούν με βέλτιστους ρυθμούς. Με πιο απλά λόγια, Ομοιόσταση είναι ο μηχανισμός ή το σύνολο των μηχανισμών μέσω των οποίων ο έμβιος οργανισμός διατηρείται σε ισορροπία. Χάρη στην Ομοιόσταση ο οργανισμός διατηρεί σταθερή την οξεοβασική του ισορροπία αλλά και την θερμοκρασία του. Κατά τον ίδιο τρόπο, μια τέτοια διαδικασία ρύθμισης υπάρχει και στην Συναινετική Πραγματικότητα προκειμένου το σύστημα να μην καταρρεύσει ανεπανόρθωτα.

Ομοιόσταση της Συναινετικής Πραγματικότητας -δύο λοιπόν τα κρατούμενα.

Τρίτον. Όπως η Ομοιόσταση ενός έμβιου οργανισμού είναι η αιτία και το αποτέλεσμα ταυτόχρονα διαφόρων εξωτερικών και εσωτερικών ερεθισμάτων, έτσι και η Ομοιόσταση της Συναινετικής Πραγματικότητας είναι η αιτία και το αποτέλεσμα ταυτόχρονα διαφόρων αντιστοίχων ερεθισμάτων. Αυτά τα ερεθίσματα τα αποκαλώ **Οριακά Φαινόμενα -ΟΦ** εν συντομία. Τα ΟΦ είναι φαινόμενα που ξεφεύγουν από τα γνωστά και αποδεκτά κριτήρια και καλούπια. Μπορεί να είναι αλλόκοτα συμβάντα που δεν ταιριάζουν στις αποδεκτές επιστημονικές θεωρίες. Μπορεί να είναι περίεργα περιστατικά που ξεφεύγουν από τους τυπικούς και καθιερωμένους κανόνες ταξινόμησης. ΟΦ είναι για παράδειγμα όλα τα «καταραμένα» περιστατικά που συνέλεξε ο πρωτοπόρος ερευνητής Τσαρλς Φορτ στις αρχές του 20^{ου} αιώνα. Δεν είναι τυχαίο ότι οι πηγές του Φορτ ήταν κατεχορήν τα έγκυρα επιστημονικά περιοδικά της εποχής: οι επιστήμονες παρατηρούσαν μεν τα

ΟΦ αλλά μην μπορώντας να τα ταιριάξουν στο ήδη υπάρχον οικοδόμημα της επιστήμης, τα αγνοούσαν και τα έβαζαν «κάτω από το χαλί». ΟΦ είναι ό,τι μένει έξω από τις κρατούσες επιστημονικές θεωρίες –ό,τι έρχεται σε αυθάδικη αντίθεση με αυτές. Τις εκάστοτε θεωρίες βέβαια, γιατί όλες οι θεωρίες προσαρμόζονται και αναπροσαρμόζονται με βάση τα νέα δεδομένα.

Οριακά Φαινόμενα -τρία λοιπόν τα κρατούμενα.

Εδώ που τα λέμε θα μπορούσαμε (και ίσως θα έπρεπε) να πούμε πολύ περισσότερα για αυτά, αφού τα παραφυσικά φαινόμενα με τα οποία κατά βάση θα ασχοληθούμε, είναι κατεξοχήν ΟΦ. Όπως όμως είπαμε, ο χώρος και ο χρόνος είναι πολύτιμος και ο «αρχάριος» μπορεί να ανατρέξει σε πολλά παλιότερα βιβλία και κείμενά μου. Ίσως αυτό που θα έπρεπε να τονίσουμε ιδιαίτερα είναι η τάση των ΟΦ να είναι φευγαλέα. Αυτό είναι και το σημαντικότερο γνώρισμά τους. Όταν τα ΟΦ παύουν να είναι φευγαλέα, τότε «παγώνουν»: ταξινομούνται στο πλαίσιο της ισχύουσας επιστημονικής γνώσης και αντίληψης και μετατρέπονται σε Αποδεκτά Φαινόμενα. Όμως, όσο παραμένουν Οριακά, «παλαντζάρουν» στο μεταίχμιο μεταξύ αποδοχής και απόρριψης. Αυτό σημαίνει ότι έχουμε αρκετά στοιχεία για να δούμε ότι «κάτι συμβαίνει», αλλά όχι αρκετά για να το οριοθετήσουμε, να το καταμετρήσουμε και να το ταξινομήσουμε στο πλαίσιο της Συναινετικής Πραγματικότητας. Να το εντάξουμε στο σύστημά της.

Όλα αυτά θα είναι πασίγνωστα σε όσους έχουν διαβάσει το *Άγγιγμα του Μίδα*. Θα συνιστούσα σε όσους δεν το έχουν διαβάσει να το κάνουν. Αλλά επειδή αυτή τη στιγμή είναι πολύ αργά να το κάνουν (και είναι μάλλον απίθανο να σταματήσουν τώρα το διάβασμα αυτού του βιβλίου προκειμένου να διαβάσουν πρώτα το *Μίδα* και μετά να συνεχίσουν) θα πρέπει να κάνω μια μικρή επανάληψη.

Λοιπόν, το νήμα που λέγαμε στην αρχή της Εισαγωγής είχε σταματήσει με το βιβλίο μου αυτό. Ο επεξηγηματικός τίτλος του ήταν «Πώς ο Άνθρωπος Πλάθει Πραγματικότητες». Μέσα σε καμιά 400αρια σελίδες, επιχειρούσα να περιγράψω πώς τα κοσμοείδωλα του ανθρώπου για το Σύμπαν που τον περιβάλλει μεταβλήθηκαν συν τω χρόνω. Βέβαια το βιβλίο δεν ήταν μια απλή ιστορική πραγματεία για το πώς από το γεωκεντρικό σύμπαν του Πτολεμαίου φτάσαμε στο Κοπερνίκειο ηλιοκεντρικό σύστημα, ή πώς από τον Ομοιομορφισμό φτάσαμε στον Καταστροφισμό όσον αφορά την Γεωλογία και την Παλαιοντολογία. Ξέρω αρκετούς που το θεώρησαν ως κάτι τέτοιο και με επαίνεσαν για την εμβριθή μου ανάλυση. Τους ευχαριστούσα ευγενικά αλλά αναστέναζα κρυφά γιατί δεν είχαν καταλάβει τίποτα, επειδή τους έδειχνα το Φεγγάρι κι εκείνοι κοίταζαν το δάχτυλο –αλλά αυτό είναι αναπόφευκτο.

Ναι, το *Άγγιγμα του Μίδα* δεν ήταν μια απλή ιστορική πραγματεία για την εξέλιξη των επιστημονικών ιδεών, όπως και αυτό το βιβλίο δεν είναι μια απλή κοινωνικο-ιστορική-ανθρωπολογική ανάλυση. Μιλήσαμε όμως ήδη για τα επίπεδα ανάγνωσης. Ο *Μίδα*ς ήταν μια κλοτσιά στα μαλακά σε ανύποπτο χρόνο. Ο *Μίδα*ς ήταν ένας κουβάς παγωμένο νερό τα μεσάνυχτα. Ξέρω ότι πολλοί δεν ένωσαν την κλοτσιά, ούτε το παγωμένο νερό (ή τα ένωσαν αλλά το ξέχασαν αμέσως), απλούστατα επειδή όσα περιγράφονταν και διατυπώνονταν εκεί μέσα υπονόμειαν σε ένα πολύ θεμελιώδες επίπεδο την καθιερωμένη αντίληψη για το Σύμπαν. Για την ίδια την Συναινετική Πραγματικότητα. Και η τελευταία έχει μηχανισμούς που εξουδετερώνουν οτιδήποτε απειλεί να την εκτρέψει επικίνδυνα.

Είναι δύσκολο και παρακινδυνευμένο να περιγράψω με λίγα λόγια ό,τι περιέγραψα σε 400 σελίδες, αλλά δεν έχω άλλη επιλογή. Απλώς ελπίζω η ανάπηρη, ελλιπέστατη και ανεπαρκέστατη αυτή περιγραφή να είναι όσο το δυνατόν λιγότερο παραμορφωτική.

Ισχυρίζομαι, θεωρώ και διατείνομαι ότι το σύμπαν που μας περιβάλλει δεν ήταν πάντα το ίδιο ανά τους αιώνες. Η Συναινετική Πραγματικότητα δεν **έμοιαζε** απλώς διαφορετική πριν από μερικούς αιώνες ή πριν από μερικές χιλιετίες. **Ήταν** διαφορετική σε πολύ θεμελιώδες επίπεδο. Απλώς, ο άνθρωπος παρερμηνεύει την αλλαγή της πραγματικότητας αποδίδοντάς τη στην πρόοδο της επιστημονικής γνώσης και στις δήθεν ακριβέστερες μεθόδους μέτρησης. Παγώνει, συγκεκριμενοποιεί και οριοθετεί το σύμπαν γύρω του, όσο οι μετρήσεις γίνονται ακριβέστερες, όσο τα σύνορα διευρύνονται.

Κάποτε έψαχναν να βρουν τον θρυλικό Ήφαιστο, τον πλανήτη μεταξύ Ερμή και Ήλιου. Σήμερα βέβαια που έχουμε διαστημικά τηλεσκόπια και διαστημικούς βολιστήρες, ξέρουμε πως Ήφαιστος δεν υπάρχει. Όμως αυτό δεν εμπόδιζε τους αστρονόμους άλλων εποχών να τον **βλέπουν** πότε πότε, σαν αβέβαιο φάντασμα, σαν ημιύπαρκτη οντότητα. Σαν γνήσιο αστρονομικό ΟΦ.

Κάποτε ο πλανήτης Άρης ήταν *tabula rasa*, ένα κόκκινο αστεράκι και μετά θολός δίσκος πάνω στον οποίο προβάλλονταν οι προσδοκίες της κάθε εποχής. Ο πλαστικός Άρης ανταποκρινόταν σε αυτές τις προσδοκίες. Όσπου πάγωσε και οριστικοποιήθηκε αμετάκλητα στα κοκκινωπά ερημικά τοπία των πεντακάθαρων φωτογραφιών που μεταδίδουν διαρκώς τα ρομποτικά τροχοφόρα της NASA.

Κάποτε οι εξωτερικοί πλανήτες ήταν απλώς ανύπαρκτοι και το σύμπαν το ίδιο τελείωνε λίγο πιο πέρα από τον Κρόνο. Σιγά σιγά ο ορίζοντας διευρύνθηκε μέχρι που φτάσαμε να ζούμε σε ένα ασύλληπτα απέραντο και

περίπλοκο σύμπαν που γίνεται ολοένα και πιο ασύλληπτα απέραντο και περίπλοκο όσο «βλέπουμε» όλο και πιο πέρα. Ισχυρίζομαι, θεωρώ και διατείνομαι ότι δεν ήταν πάντοτε έτσι. Όχι ότι δεν το ξέραμε, αλλά ότι **δεν ήταν** έτσι.

Ναι, ξέρω ότι αυτό ακούγεται αρκούντως εξωφρενικό και παρανοϊκό, αλλά εν πάση περιπτώσει, διαβάσετε το *Άγγιγμα του Μίδα* για να αποκτήσετε μια ευρύτερη εικόνα. Το μόνο που θα κάνω πριν προχωρήσουμε είναι να πετάξω το μπαλάκι στον συγγραφέα επιστημονικής φαντασίας Τσαρλς Χαρνές. Ένα απόσπασμα από ένα συγκλονιστικό διήγημά του εκφράζει θαυμάσια όσα θέλω να πω.

«Σπάνια προκύπτει ένα νέο γεγονός εάν δεν υπάρχει ήδη η θεωρία που απαιτεί την ερμηνεία του [...] Το σύμπαν είναι δημιούργημα του ανθρώπου. Πιστεύω ότι η αρχή της ύπαρξης του ανθρώπου βρίσκεται σε κάποια απίστευτα απλή λέξη: το αρχικό και αληθινό νοούμενο του σημερινού σύμπαντος. Και ότι με το πέρασμα των αιώνων ο άνθρωπος επεξέτεινε τον αρχικά μικρό κόσμο του ως τη σημερινή του απεραντοσύνη και ασύλληπτη πολυπλοκότητα αποκλειστικά και μόνο με τη δύναμη της φαντασίας του [...] Αυτό που οι περισσότεροι από σας αποκαλούν ‘αληθινό’ κόσμο είναι κάτι που αλλάζει ξαφνικά συνεχώς από την εποχή που οι πρόγονοί μας άρχισαν να σκέπτονται...»

Θα συνιστούσα στους νεοφερμένους να κάνουν ένα μικρό διάλειμμα εδώ για να στοχαστούν λίγο όσα ήδη είπαμε. Οι υπόλοιποι προχωράμε παρακάτω.



Αν λοιπόν το *Άγγιγμα του Μίδα* πραγματευόταν αυτή τη διαδικασία επέκτασης και διεύρυνσης της Συναινετικής Πραγματικότητας στο Χώρο, τούτο το βιβλίο αποτελεί την λογική συνέχειά του. Ή μία από τις λογικές συνέχειές του.

Απλούστατα επειδή πραγματεύεται αυτή τη διαδικασία επέκτασης της Συναινετικής Πραγματικότητας στο Χρόνο.

Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι όπως το Πιο Πέρα ήταν κάποτε διαφορετικό, έτσι και το Πιο Πριν ήταν κάποτε διαφορετικό.

Λίγο μπερδεμένη αυτή η πρόταση. Ας την αναλύσουμε λίγο για να οριοθετήσουμε κάποια πράγματα προτού χαθεί εντελώς ο μπούσουλας. Ξέρω ότι η πορεία αυτή είναι δύσκολη και η διαδικασία δυσνόητη, αλλά όσο ζορίζεστε εσείς, ακόμα περισσότερο ζορίζομαι εγώ. Ξέρετε, είναι πολύ δύ-

ευρετήριο

Οι αριθμοί σελίδων με πλάγια στοιχεία (*italics*) αντιστοιχούν σε αναφορά στις υποσημειώσεις. Οι αριθμοί σελίδων με έντονα (**bold**) αντιστοιχούν σε αναλυτικότερη αναφορά στο κυρίως κείμενο. Οι αριθμοί σελίδων με έντονα και πλάγια αντιστοιχούν σε αναλυτικότερη αναφορά στις υποσημειώσεις.

- Αβδελά, Έφη, 353, 452
Αγία Αθανασία του Αιγάλεω, βλ. Κρικέτου, Αθανασία
Αγίων, εμφανίσεις/οράματα,
 Αικατερίνη, 436
 Βασίλειος, 381
 Ειρήνη, **498-504**
 Ιωάννης Πρόδρομος, 367
 Νικάνορας, 361
 Νικόλαος, **498-504**
 Παρασκευή, 140, 141, 362-363, 380
 Ραφαήλ, **498-504**, 680
Αδαμόπουλος, Γεώργιος, 317
Αιγινήτης, Βασίλειος, 346
Αιγινήτης, Δημήτριος, 166, **166**, 346
Αλεξανδρής, Στάθης, 678-679
Αμπελάς, Δημήτριος, 421, 570-573
Αναστασιάδης, Γιώργος, 534
Άννινος, Διονύσιος, 349, 350
Άννινος, Μπάμπης, 96
Αντάμσκι, Τζωρτζ, 335, 410
Αντίπας, Παναγιώτης, 552
Αντωνακάς, Κώστας, 483, 490, 530, 572, 575-576, 587, 599, 654
Αντωνιάδης, Ευγένιος, 148
Απάτες και Παραφυσικό, **129**, 171-172, 256-257, 596
Αποστολίδης, Πέτρος, βλ. Νιρβάνας, Παύλος
Αποστολίδης, Σίμων, 91, 203
Απροσδιοριστίας της Ιστορίας, Αρχή της, **17-18**, 30, 37, 272, 288, 311, 389
Απροσδιοριστίας, Αρχή της, 16, 204
αστικοί θρύλοι, **626-630**
ΑΤΙΑ,
 Δαιμονική Υπόθεση, και, 553
 εξωγήινα μηχανήματα, ως, 80, 312, 313, 491, 593
 θρησκευτικά φαινόμενα, και, 259, 279, 320-321, 504-505
 Ιστορική Πυκνότητα, και, 40, 149, 384
 μυστικά όπλα, ως, 313, **314**, 323, 398-399, 471
 ουράνια σημεία, ως, 165, 259, 279, 312, 320-321
 Παράγοντας Καμουφλάζ, και, 265
 Πνευματισμός, και, **327-335**
 προπαγανδιστικά μπαλόνια, και, **385-392**, 396, **403-409**
 προπολεμική περίοδο, στην, 147, 260-261
 πύραυλοι-φαντάσματα, και, **306-313**
 πυρηνικές δοκιμές, και, **468-469**

- Βαλλέ, Ζακ, 319, 468
 Βασιλιάδες,
 Γεώργιος Α', 166, 177, 178, 534
 Γεώργιος Β', 306, 375
 Κωνσταντίνος Α', 163, 177, 177, 539
 Κωνσταντίνος Β', 539
 Παύλος Α', 539
 Βατόπουλος, Νίκος, 521, 604
 Βαφειάδης, Μάρκος, 534
 Βέης, Κωνσταντίνος, 425, 428
 Βελλιανίτης, Θεόδωρος, 96
 Βενέζης, Ηλίας, 375
 Βενιζέλος, Ελευθέριος, 163, 181-182, 239,
 257, 283, 286, 376
 Βλαβιανός, Σιμωνίδης, 134
 Βλαστός, Μιλτιάδης, 203, 209, 576
 Βλαχόπουλος, Μενέλαος, 409-410
 Βλάχος, Γεώργιος, 288
 Βλάχου, Ελένη, 398
 Βορέας, Θεόφιλος, 203, 221
 Βοριλόν, Κλωντ (Ραέλ), 687
 Βουλούκος Γιώργος, 663, 666-667, 686
 Βώκος, Γεράσιμος, 96, 97
 Γαβριηλίδης, Βλάσης, 113
 Γαζή, Εφη, 646
 Γαλανόπουλος, Άγγελος, 649-650
 Γαλανός, Μιχαήλ, 242
 Γαλανός, Σπυρίδων, 426
 Γαρδικας, Δημήτριος, 215
 Genius Loci, 21
 Genius Tempori, **21-22**, 30, 74, 79, **101-103**, 120, 124, 166, 204, 210, 250, 258, 286, 312, 316-317, 363, 410, 423, 487, 517, 522, 570, 579, 590, 603, 615, 620, 648, 675, 677
 Γεωργακόπουλος, Χρήστος, 349
 Γεωργαντάς, Μιχαήλ, 374, **374**
 Γιουνγκ, Καρλ Γκούσταβ, 22, 154, 195, 491, 518
 Γιωτόπουλος, Παναγιώτης, 188, 207, 239, 347-348, 428, 447, 486
 Γκέλλερ, Ούρι, 584, 593, 699
 Γκέρνυ, Έντμουντ, 75, 76, 77
 Γράβιγκερ, Πέτρος, 156, **156**
 Γρηγορίου, Γρηγόρης, 523
 Γρίβας (Διγενής), Γεώργιος, 378, 435, 473
 Δάρβαρης, Δημήτριος, 48
 Δελβερούδη, Ελίζα-Αννα, 520, 581
 Δεληγιάννης, Γιάννης, 213
 Δεμερτζής, Κωνσταντίνος, 286
 Δημάρατος, Β.Ι., 183, **183**
 Δημητρακάκης, Τίμος, 686
 Δημητρακόπουλος, Πολύβιος, 96, 134-138, 139
 δημοσιογράφοι,
 Βουτσινάς, Ιωάννης, 495
 Γερμανός, Φρέντυ, 449
 Δημαράς, Γιάννης, 667
 Δράκος, Θεόδωρος, 353-354, 358, 484-485, 531
 Θωμόπουλος, Ε., 257, 311
 Καββαθάς, Κώστας, 563
 Καπιτσόγλου, Νικόλαος, 225, 234, 340, 341
 Καράγιωργας, Γιώργος, 495, 591
 Κομίνης, Λυκούργος, 522, 548
 Κορωνάιος, Γεώργιος, 576-577
 Κριναίος, Παύλος, 513
 Λάσκαρις, Νέστωρ, 333
 Λιάνης, Γιώργος, 667
 Λιδωρίκης, Αλέκος, 523
 Λιμπερόπουλος, Δημήτρης, 532, 574
 Λιππώτης, Στέφανος, 554
 Λυδίας, Γ., 355
 Μαμάκης, Αχιλλέας, 220
 Μαστοράκης, Νίκος, 572, 598
 Μεραναίος, Κωστής, 546
 Μοσχοβίτης, Ιάσων, 564
 Μωραϊτίνης, Τίμος, 316
 Νταγκουνάκη, Βικτώρια, 663
 Ρηγόπουλος, Δημήτρης, 646
 Ρίζος, Δημήτρης, 604
 Σπορίδης, Γιώργος, 467, 568
 Στούρνας, Κώστας, 278, 281
 Τσαρουχάς, Κώστας, 534, 594
 Τσούγκας, Κ.Χ., 431, 448
 Χαλάτσης, Πέτρος, 666
 Χαρδαβέλλας, Κώστας, 667
 Χρυσοστομίδης, Ανταίος, 620
 Διέλλα, Έλλη, **374-375**
 Δοξιάδης, Απόστολος, 680
 Δούσμανης, Βίκτωρ, 239
 Δράκος της Βουλαγιαμένης, **358-360**, 533
 Δράκος του Σέιχ Σου, **533-536**, 595
 Δροσουλίτες, 212-214, 598
 δυναμόλυτο, 207, 209, 211, 216, 226

- εκρήξεις-φαντάσματα, 294-295, 362, 460, 538, 543, 560, 651
- Ελληνική Αστροναυτική Εταιρεία, 553
- επιψυχίδιο, 210-211
- Εταιρεία Μελετών και Ερευνών Νταίνκεν, 619-620
- Εταιρεία Πνευματικής και Επιστημονικής Αναπτύξεως (ΕΠΕΑΝ), 525, 525
- Εταιρεία Ψυχικών Ερευνών (Βρετανική), 75, 77, 78, 79, 85, 124, 212, 415, 431
- Εταιρεία Ψυχικών Ερευνών (Ελληνική), **202-204**, 205-207, 209, 211, 214-216, 220, 222, 224-226, 229, 231, 237-238, 240, 240, 242, 255, 268, 295-296, 304, 339-340, 342, 344, 358, 484, 493, 531, 577
- Ευαγγελικά, 105
- Ευγονική, **246-248**, 246
- ευρέσεις, θαυματουργές, 176, 271, **275-285**, 298
- Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ), 461-462, 519, 646
- Ευσεβιστές, 453, 533, 540
- Ευταξίας, Αθανάσιος, 204
- zeitgeist, 21, 23, 74
- Ήβανς, Χίλαρυ, 23, 42, 124, 178
- ηθικοί πανικοί, 452-453
- Ηλίας, Δημήτριος, 421
- Ησαΐας, Ησαΐας, 483, 486, 496
- Θεοδωρίδης, Δημήτριος, 349, 350, 415
- Ιατρού, Ερρίκος, 531
- Ιδεοπλασία, 251, 296
- Ινστιτούτο Παραψυχολογίας Αθηνών, 663, 686
- Ιστορική Πυκνότητα, 38, 40
- Ιωακείμωγλου, Γεώργιος, 428
- Ιωαννίδης, Δημήτρης, 594, 603
- Καϊβάνο, Βικέντιος, 575, **575**
- Καΐρης, Θεόφιλος, 50
- Κακλαμάνος, Δημήτριος, 91, 97
- Κακογιάννης, Μιχάλης, 547
- Καλλικούνης, Νικόλαος, 87, 87, 97
- Κανελλόπουλος, Παναγιώτης, **337**
- Καραθάνος, Δημήτρης, 533
- Καραμανλής, Κωνσταντίνος, 472, 537, 603, 635, 646
- Καρντέκ, Άλλαν, βλ. Ριβέιγ, Λεόν
- Κατσάπης, Κώστας, 489, 541
- Κατσαράς, Κωνσταντίνος, 447
- Κατσαράς, Μιχαήλ, 203
- Κέρνερ, Ιουστίνος, 60
- Κέρραν, Περγ, 180
- Κηλ, Τζων, 335, 403, 505
- Κήχοε, Ντόναλντ, 315
- Κλαρκ, Άρθουρ, 544
- κομήτες, Arend-Roland, 457-459, 464
Halley, 152, 153, **157-162**
Shoemaker-Levy 9, 148
- κόμματα, πολιτικά, Εθνική Προοδευτική Ένωση Κέντρου (ΕΠΕΚ), 337
Ελληνικός Συναγερμός, 337
Ενιαία Δημοκρατική Αριστερά (ΕΔΑ), 472, 489, 534
Ένωση Κέντρου, 519, 539-540
Ένωση Ριζοσπαστικού Κέντρου (ΕΡΕ), 472, 534
Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας (ΚΚΕ), 306, 534
Νέα Δημοκρατία, 604, 646
Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα (ΠΑΣΟΚ), 646, 669, 680
- Κονδυλάκης, Ιωάννης, 96, 114
- Κονδύλης, Γεώργιος, 286
- Κόντογλου, Φώτης, 466, **466**, 503
- Κορυζής, Αλέξανδρος, 375
- Κόττμαγιερ, Μάρτιν, 622
- Κούζας, Αργύριος, 336, 338, 454, 483, 513
- Κούμας, Κωνσταντίνος, 48
- Κουτσούκης, Δημήτρης, 608, 611, 659, 667
- Κρικέτου, Αθανασία, **492-496**, 669
- Κρουκς, Σερ Ουίλλιαμ, 74, 76
- Κωστοβασίλη-Δαφνομήλη, Μαρία, 422-423, 425-426, 428
- Κωτσάκης, Δημήτριος, 52, 398, 553
- Λαμπράκης, Γρηγόρης, 534
- Λάνδος, Μιχαήλ, 86
- Λάντερερ, Εάβερ, 61, 83
- Λάσκος, Ορέστης, 395
- Λέην, Μηντ, 338
- Λιβεράτος, Σπυρίδων, 203
- Λίππμαν, Ουώλτερ, 269
- Λόντος, Κωνσταντίνος, 342, 483, 529
- Λοτς, Σερ Όλιβερ, 76, 139, 180, 214
- Λούβαρις, Νικόλαος, 483
- Λόουελλ, Πέρσιβαλ, 150, 151

- Λούρος, Νικόλαος, 426, **426**
 Μάγιερς, Φρέντρικ, 75, 76, 77, 201
 Μαγουλά, Αλεξάνδρα, **441-451**, 454, 492, 493, 587
 μαζικές λιποθυμίες, **638-643**
 Μακάριος, Αρχιεπίσκοπος, 378, 438, 461, 539, 565, 603
 Μακρής, Κωνσταντίνος, 399, 553
 Μακρής, Σπύρος, 569, 576, 598
 Μαρκεζίνης, Σπυρίδων, 50, **372-375**
 Μαρξ, Καρλ, 54, 60
 Ματθόπουλος, Ευσέβιος, 453
 Μάτσας, Νέστορας, 618
 Μάχεν, Άρθουρ, 179
 Μεγάλη Ιδέα, 162, 191, 191, 377, 436, 541-542
 Μελάς, Κωνσταντίνος, 238-239, 239, 342, 374, 376
 Μελάς, Σπύρος, 467
 Μελετόπουλος, Μελέτης, 555
 Μενάρδος, Σίμος, 204
 Μένζελ, Ντόναλντ, 399, 553
 μέντιουμ, 202, 202, 225
 Βαμβακά, Σταματία, 295-297, 350
 Γεωργίου, Κλειώ, 222, 223
 Δ., Νίτσα, 328, 330, 333
 Δάφνη, 340
 Δεληβοριά, Ευαγγελία, 221
 Δενδρινού, Ειρήνη, 239
 Ζακυνθινού, Ελένη, 224, 226, 340
 Καρακάση, Φιλιώ, 332, **332**, 333, 350
 Κασσάνδρα, 429
 Κασσιανίδου, Δώρα, 376
 Κικίδου, Ελένη, **358-360**, 429, 533
 Κωνσταντινίδου, Καίτη, 333
 Μισού, Νίκος, 356
 Μπενή, Έφη, 486
 Νικολαΐδου, Κωνσταντία, 221
 Πανοπούλου, Ειρήνη, 334-335, 574
 Παυλάτου, Ελπίδα, 226, 340
 Πυρίνης, Παναγιώτης, 350
 Σίβυλλα, 340
 Συμεωνίδης, Δημήτριος, 421, 421, 423-424, 428
 Χαντζάκος, Ηρακλής, 350
 Μερκούρη, Μελίνα, 679
 Μερκούρης, Σπυρίδων, 214
 Μέρμηγκας, Κωνσταντίνος, 203
 Μεροληψία της Ύστερης Γνώσης, 24
 Μέσμερ, Φραντς Άντον, 54
 μεσμερισμός, **54-56**, 57-58, 67, 80, 86, 188, 197
 μεταγνωμία, **200**
 Μεταξάς, Ιωάννης, 268, 286
 μεταψυχική, 196, 198, 200, 240, 242, 343, 344, 348, 350, 356, 426, 530, 569
 Μισέλ, Τζων, 142
 Μόζες, Ουίλλιαμ Σταϊντον, 75, 76, 85
 Μουλλάς, Παναγιώτης, 520
 Μούντυ, Ραίημοντ, 623
 Μουτσούλας, Μιχαήλ, 609, 612
 Μπαλάνος, Γιώργος, 20, 77, 372, 455, 523, 591, 611, 667
 Μπαρ, Ρολάν, 314
 Μπάρρεττ, Σερ Ουίλλιαμ, 75, 76
 Μπασαντής, Διαμαντής, 470, 686
 Μπέηκον, Φράνσις, 245
 Μπέλλος, Αλέξανδρος, 345, 348-349, 350, 412, 414-423, 570, 586
 Μπλήκ, Ουίλλιαμ, 110
 Μπόγκας, Ευάγγελος, 343, 345
 Μποϊράκ, Εμίλ, 200
 Μπόνης, Κωνσταντίνος, 443
 Μπότση, Αλφρέδος, 136
 Μπράντον, Πωλ, 186, **187**
 Μπρέηντ, Τζέημς, 55, 60
 Μπριγκς, Κάθριν, 108
 Μπρούνβαντ, Γιαν Χάρολντ, 629, 631
 Μυριβήλης, Στρατής, 398
 Νικολαΐδης, Πέτρος, 610
 Νικολαΐδης, Ρήγας, 86
 Νικολούδης, Θεολόγος, 209
 Νιρβάνας, Παύλος, 83, 84, 85, 138, 203, 203
 Ντάκου, Θεοδώρα, 662
 Ντάνκμπααρ, Ανν, 678-679
 Ντε Γκασπαρέν, κόμης, 59
 Ντε Γκρος, Ντυράν, 55
 Ντε Κυβιγιέ, Ετιέν, 195
 Ντεσουάρ, Μαξ, 195
 Ντόουλ, Σερ Άρθουρ Κόναν, 76, 179, 194, 253
 Ντούμπις, Τζίλ, 174
 Ντρινς, Χανς, 214, 220
 Ντυ Μωριέ, Τζωρτζ, 89

- Οριακά Φαινόμενα, 12-13, 30, 43, 85, 110, 113, 118, 139, 146, 213, 229, 254, 258, 265, 312, 360, 366, 421, 436, 446, 455, 470, 482, 491, 533, 542, 556, 558, 566, 579, 593, 625, 638, 652, 697
 Ορίζοντας Συμβάντων, **20**, 25, 28, 30, 52, 142, 312, 419, 701
 Ουάκλυ, Τόμας, 55
 Ουγκώ, Βίκτωρ, 97, 136, 138
 Ουέλς, Χέρμπερτ Τζωρτζ, 150, 150
 Ουίλσον, Κόλιν, 57, 76, 85, 131, 178, 622
 Ουίνκελμαν, Μάικλ, 46, 441
 ΥΦΟλογία, 81, 129, 384, 656, 659, **659-660**, 662, 664, 683-684, 698
 Παλαμιάς, Κωστής, 96
 Παλλαντίνο, Ευσαπία, 194
 Παμπούκης, Π., 203
 Παναγίας, εμφανίσεις/οράματα της, 40, 140, **174-175**, **268-269**, 273-275, **288-291**, 298, 361, 366-367, 378-380, 382, 438
 Πανελλήνια Ένωση Ερευνητών Αγνώστων Φαινομένων (ΠΙΕΕΑΦ), 611
 Πανταζής, Γεώργιος, 427
 Παπάγος, Αλέξανδρος, 337, 374, 635
 Παπαδόπουλος, Γεώργιος, 542, 564, 589
 Παπαδούκας, Παναγιώτης, 397
 Παπαϊωάννου, Κώστας, 635
 Παπακωνσταντίνου, Δημήτριος, 426
 Παπακωνσταντίνου, Θεοφύλακτος, 452, 452
 Παπαναστασίου, Αλέξανδρος, 214, 286, 376
 Παπανδρέου, Ανδρέας, 635, 674, 680, 682-683
 Παπανδρέου, Γεώργιος, 214, 539-540, 555
 Παπαντωνίου, Ζαχαρίας, 139
 παράγοντας Αμβροσία, 335, 411
 παράγοντας Καμουφλάζ, 146, 265, 389, 458, 464, 558, 595, 596, 658
 Παραψυχολογία, 41, 130, 194-196, 198, 210, 344, 349, 483, 487, 506, 530, 584, 606, 622-623, 654, 662, 664, 698
 Πάρις, Φ., 590
 Παροντισμός, **24-25**, 24, 30, 37, 70, 164, 246, 311-312, 470, 472, 477, 579, 600, 605, 698
 Παρρέν, Καλιρρόη, 203
 Πετσετάκης, Μιχαήλ, 363
 Πισσάνος, Αντώνιος, 231-234, 569
 Πλαίυφαιρ, Γκέι Λυόν, 216
 Πλακίδης, Σταύρος, 317, 528
 Πλάνη του Ιστορικού, 24, 385
 πλανήτες,
 Άρης, 14, 150, 154, 313-317, 319, 331-332, 466, 469, 525, 574, 669
 Αφροδίτη, 153, 165, 314, 331-332, 404, 410-411, 468-469, 549, 570-571, 573-574, 658
 Δίας, 148, 165, 404
 Ερμής, 14, 549
 Ήφαιστος, 14
 Κρόνος, 14, 93, 148, 466
 Μεσουράνιο Φως, 333-334
 Πλαστήρας, Νικόλαος, 337, 374
 Πλάτων, Αυγουστίνος, 483, 486
 Πνευματισμός, 53, 54, 56, **57-58**, 74, 78, 85, 86, 92, **94-98**, 122, 130, 155, 178, 181, 185, 187, 188, 189, 199, 204, 238, 243, 327, 343, 346, 431, 487, 506, 518, 529, 600, 632
 Ποδότας, Μάκης, 263
 Πολέμης, Ιωάννης, 92, 94, 96, 97
 Πόλεμος των Λέξεων, **34-37**, 67, 143, 343, 630, 650, 662, 674, 688, 691-692
 Πολίτης, Νικόλαος, 109, 111, 128, 213
 Πολιτική Ορθότητα, 246, 246, 692-693, 698
 πόλτεργκαϊστ, 23, 41, 130-131, **131**, 133, 216, 351, 506, 623, 665, 697
 Πρίντζης, Φραγκίσκος, 122, 123, 155, 156, 180, 202
 Προβελέγγιος, Αριστομένης, 91
 Προηγουμενισμός, 24, 70
 Πυγμαλίωνα, Φαινόμενο του, 550-551
 Πωπ, Γεώργιος, 240
 Ράδερφορντ, Έρνεστ, 204
 Ράιν, Τζόζεφ Μπανκς, 194-195, 210, 569, 623
 Ράντλς, Τζέννυ, 468
 Ρέντης, Κωνσταντίνος, **337**
 Ρημαντώνης, Μιχαήλ, 349
 Ριβέιγ, Λεόν, 58
 Ρίζος Ραγκαβής, Αλέξανδρος, 63, 70, 71, 72, 81, 82, 83, 94, 95
 Ρισέ, Σαρλ, 347
 Ροϊλός, Γεώργιος, 92, 96
 Ρότζερσον, Πήτερ, 593

- Σακελλάριος, Αλέκος, 322, 480
 Σακελλαρόπουλος, Γεώργιος, 483
 Σαλίμπα, Ζιζή, 113, 114
 Σαμαρτζής, Παναγιώτης, 119
 Σάντερσον, Άιβαν, 595
 Σαντορίνης, Παύλος, 309, 399-400, 546, 553-555, 610
 Σβολόπουλος, Σωτήριος, 612
 Σεραϊδάρη, Κατερίνα, 173, 272, 281, 289, 531
 Σέτζγουϊκ, Χένρυ, 75, 76
 Σιμόπουλος, Διονύσιος, 612
 Simulacra, 142, **299-305**, 419
 Σιφναίος, Παναγιώτης, 375
 Σκαλενάκης, Πώργος, 523
 Σκυλίτσης-Ισιδωρίδης, Ιωάννης, 67, 68, 70
 Σμιθ, Ελέν, 154
 Σουρής, Γεώργιος, 90, 94, 95, 98, 134, 136, 234, 237
 Σρέντινγκερ, Έρβιν, 204
 Στάιγκερ, Μπραντ, 18
 Στάινερ, Ρούντολφ, 57
 Σταματιάδης, Ιωάννης, 183, **183**, 184
 Σταμπαλόπουλος, Πώργος, 556
 Στεφανόπουλος, Στέφανος, 306
 Στιούαρτ, Τσαρλς, 109, 266, 280, 282, 668
 στοιχειωμένα φίδια, 41, **478-482**, 567
 Στρατήγης, Γεώργιος, 92, 94, 96, 97
 Στράτος, Κωνσταντίνος, 470, 686
 Στρούμπος, Δημήτριος, 72, 73, 83, 84, 202
 Συλλογική Αμνησία, 322, 384, 489, 569, 625, 696
 σύλλογοι-σωματεία-οργανώσεις πνευματιστών,
 Αδελφότης Πνευματιστών η Χριστιανική Αγάπη, 529
 Ελληνική Εταιρεία Μεταψυχικών Σπουδών, 240, 334, 342
 Ελληνικό Ινστιτούτο Μεταψυχικών Ερευνών (ΕΙΜΕ), 349-350, 413-419
 Ένωσις Μεταψυχιστών Ελλάδος, 349, 355-356
 Επιστημονική Εταιρεία Εμμέσων Διαπλανητικών Εξερευνήσεων, 572
 Επιστημονική Εταιρεία Μεταψυχικών Ερευνών (ΕΕΜΕ), 420-421, **421**, 422, 570, 572-574
 Επιτροπή Μελέτης Μεταψυχικών Φαινομένων (ΕΜΜΦ), 483, **483**, 484, 487, 495, 530
 Κέντρο Μεταψυχικών Ερευνών, 490, 572, 575
 Μεταψυχική Εταιρεία Αθηνών, 342, 344, 486-487, 496
 Μεταψυχικός Κύκλος, 342
 Μεταψυχικός Σύνδεσμος Αθηνών, 344, 374
 Πνευματική Παναδελφότης, 185
 Πνευματικός Όμιλος Αθηνών το Θείον Φως, 599
 Πνευματιστικός και Μεταψυχικός Σύνδεσμος Πατρών, 342
 Πνευματιστικός Όμιλος Χριστιανικών Φως, 529
 Πνευματιστικός Σύλλογος Πλατάνου Ναυπακτίας, 342
 Πνευματιστικός Σύνδεσμος Αθηνών, 342, 343
 Σύνδεσμος Φίλων της Μεταψυχικής, 342, 529
 σφαίρα κενού, **413-423**, **570-574**, 586
 ταινίες, κινηματογραφικές,
 Αμφιβολίες, 523
 Ανοιχτή Επιστολή, 556
 Voyage to the Prehistoric Planet, 571
 Γερμανοί Ξανάρχονται, Οι, 322
 Γκόλφω, 395
 Δράκουλας και Σία, 531
 Εξορκιστής, 593, 623
 Mothman Prophecies, The, 505
 Ντάμα Σπαθί, 523, 549
 Όταν τα Ψάρια Βγήκαν στη Στεριά, 547
 Πλανήτης των Καταιγίδων, Ο, 571
 Στενές Επαφές Τρίτου Τύπου, 612
 Τεριρέμ, 680
 Τανάγρας, Άγγελος, 122, 189, 192, **193**, 196, 202, 204, 205, 207, 208-212, 214-216, 219-222, 224, 228-231, 236-238, 240, 242-243, 250, 255, 267, 283, 286, 295-296, 298, 304, 339-340, 342, 347-348, 351-352, 354, 358, 417, 425-426, 429, 431-432, 484-488, 493, 531-533, 569, 571, 576-577, 584, 586, 598
 Ταχτσής, Κώστας, 243
 Τερζάκης, Άγγελος, 397
 Τζέμης, Ουίλλιαμ, 76

- Τηλεπάθεια, 77-78, 201
 Τγκ, Βιρτζίνια Μπερνς, 429-430
 τοπωνύμια (πόλεις, κωμοπόλεις, χωριά)
 Αγία Κυριακή (Τρίκαλα), 507
 Αγιάσσος (Λέσβος), 394
 Άγιοι Δέκα (Κέρκυρα), 239
 Άγιος Αθανάσιος (Καβάλα), 668
 Άγιος Γεώργιος (Μαγνησία), 390
 Αγουλινίτσα (Επιτάλιο, Ηλεία), 284
 Αγριλιά, (Αιτωλοακαρνανία), 437
 Αγρίνιο, 120, 345, 362
 Αίγιο (Αχαΐα), 455, 457, 676
 Αιτωλικό (Αιτωλοακαρνανία), 368
 Αλεξανδρούπολη, 557, 558
 Αλιβέρι (Εύβοια), 685
 Αλμυρός (Μαγνησία), 383
 Αλφειούσα (Ηλεία), 380
 Αμαλιάδα (Ηλεία), 324
 Αμισσός (Δράμα), 436
 Αμοργός, 439
 Αμπελοχώρι (Τρίκαλα), 482
 Αμφίκλεια (Φθιώτιδα), 406
 Αμφιλοχία (Αιτωλοακαρνανία), 368
 Άνδρος, 114
 Ανεμώτια (Λέσβος), 393, 458, 552
 Αντιμάχεια (Κως), 395, 479
 Άντισσα (Λέσβος), 544
 Άραξος (Αχαΐα), 438, 513
 Αργαλαστή (Μαγνησία), 436
 Αργοκοίλι (Νάξος), 276-280, 282, 498
 Άργος (Αργολίδα), 299
 Αργοστόλι (Κεφαλλονιά), 406
 Αρμένιο (Λάρισα), 367
 Αρχάγγελος (Ρόδος), 381
 Ασβεσταριό (Γιαννιτσά), 479
 Άσπρα Σπίτια (Ηλεία), 49
 Αστακός (Αιτωλοακαρνανία), 368
 Αταλάντη (Φθιώτιδα), 120, 122
 Αφάντου (Ρόδος), 438, 527, 587
 Αχλαδινή (Ηλεία), 380
 Αχλαδόκαμπος (Αρκαδία), 266
 Βαθύλακος (Θεσσαλονίκη), 404
 Βελβενδός (Κοζάνη), 308
 Βελεστίνο (Μαγνησία), 545
 Βέροια (Ημαθία), 404, 508, 658
 Βίρος (Κέρκυρα), 465
 Βλαχάτα (Κεφαλλονιά), 406
 Βοδενά (Εδεσσα), 176, 658
 Βόλος, 382, 400, 436-437, 439, 631
 Βουπράσιο (Αχαΐα), 669
 Βρίσα (Λέσβος), 393
 Γαβαλού (Αιτωλοακαρνανία), 361
 Γαστούνη (Ηλεία), 461
 Γρανίτσα (Ιωάννινα), 641
 Γρεβενά, 205
 Δεμίρι (Αρκαδία), 672
 Δερβέκιστα (Ανάληψη, Αιτωλοακαρνανία), Δερβένη (Κορινθία), 363
 Δημητρίτσι (Σέρρες), 403
 Διαβολίτσι (Μεσσηνία), 265
 Διβαράτα (Κεφαλλονιά), 545
 Διδυμότειχο (Εβρος), 273
 Δοξάτο (Δράμα), 394, 405
 Δράμα, 306, 365, 404
 Δρέπανο (Αχαΐα), 267
 Έβρενο (Κομοτηνή), 469
 Ελαιόφυτο (Αιτωλοακαρνανία), 406
 Ελασσόνα (Λάρισα), 658
 Ελευσίνα (Αττική), 400, 409, 583
 Ερεσός (Λέσβος), 552
 Ζάκυνθος, 364, 368, 607, 649
 Ζάροβα (Νικόπολη, Θεσσαλονίκη), 168
 Ζαρούχλα (Αχαΐα), 216
 Ζαχαράτο (Κιλκίς), 367
 Ζαχάρω (Ηλεία), 546, 547, 566
 Ζαχλωρού (Αχαΐα), 395
 Ηράκλειο (Κρήτη), 507, 508, 607
 Θέρμες (Αιτωλοακαρνανία), 368
 Θερμή (Λέσβος), 498-499, 502, 506
 Θήβα (Βοιωτία), 121
 Θύμη (Εύβοια), 657
 Ιεράπετρα (Κρήτη), 671
 Ίσωμα (Αχαΐα), 400
 Ιωάννινα, 536
 Καβάλα, 309, 630
 Καλάβρυτα (Αχαΐα), 551
 Καλαμάτα (Μεσσηνία), 300, 326, 465, 538
 Καλός Αγρός (Δράμα), 436
 Καλοχώρι (Λάρισα), 567
 Καλύβια (Αρχαία Φενεός, Κορινθία), 479
 Καλυθιές (Ρόδος), 326
 Κάλυμνος, 472
 Καρδίτσα, 379, 383, 469
 Κάρπαθος, 471-472, 586
 Κάρυστος (Εύβοια), 538, 547-549, 657

- Καστοριά, 306, 308
 Καστρί (Αρκαδία), 229
 Κατάκωλο (Ηλεία), 397, 557, 567
 Κατερίνη, 313, 404, 508, 658
 Κέα, 114
 Κερί (Ζάκυνθος), 527
 Κέρκυρα, 86, 207, 323, 437, 583, 587, 675
 Κεφαλλονιά, 364, 368, 409, 649, 676
 Κεφαλόβρυσο (Αιτωλοακαρνανία), 366
 Κλάδεος (Ηλεία), 560
 Κοζάνη, 205, 206, 508, 536, 542, 632
 Κομοτηνή, 326, 440, 507, 536
 Κόρινθος, 324, 395, 538
 Κορφοβούνι (Άρτα), 480-481
 Κορώνη (Μεσσηνία), 285, 547
 Κόρωνος (Νάξος), 276-282, 285
 Κουρέλι (Άνδρος), 623
 Κουφάλια (Θεσσαλονίκη), 464
 Κρανέα (Λάρισα), 481
 Κρήνη (Χαλκιδική), 263
 Κυπρίνος (Εβρος), 403
 Κως, 366, 438
 Λαγκαδάς (Θεσσαλονίκη), 299, 536, 627
 Λαμία, 214, 632
 Λάρισα, 300, 308, 309, 322, 460, 465, 566, 583, 658
 Λευκάδα, 368
 Λεύκαρη (Κοζάνη), 508
 Λεχαινά (Ηλεία), 169
 Ληξούρι (Κεφαλλονιά), 406
 Λιβάρτζι (Αχαΐα), 111
 Λιθίνες (Κρήτη), 526
 Λίμνη (Εύβοια), 382
 Λιτόχωρο (Περίαι),
 Μακρακώμη (Φθιώτιδα), 406
 Μακρύσια (Ηλεία), 228
 Μαλακάσι (Τρίκαλα), 405, 483
 Μανωλάδα (Ηλεία), 492
 Μαραθιά (Ηλεία), 320
 Ματαράγκα (Αιτωλοακαρνανία), 368
 Μαύροβο (Μαυροχώρι, Καστοριά), 206
 Μαυρομάτι (Καρδίτσα), 260
 Μέγαρη (Αττική), 255
 Μελισσοχώρι (Θεσσαλονίκη), 536
 Μεσημβρία (Εβρος), 403
 Μεσολόγγι (Αιτωλοακαρνανία), 368, 676
 Μηλοτινή (Κοζάνη), 206
 Μόλυβος (Λέσβος), 393
 Μοναστηράκι (Αιτωλοακαρνανία), 207
 Μούδρος (Λήμνος), 394
 Μπαμπίνη, (Αιτωλοακαρνανία), 665
 Μποτέκα (Αχαΐα), 461
 Μυτιλήνη (Λέσβος), 526
 Νάξος, 114, 351, 498, 675
 Ναύπακτος (Αιτωλοακαρνανία), 299, 368, 676
 Ναύπλιο (Αργολίδα), 523, 685
 Νέα Απολλωνία (Θεσσαλονίκη), 264
 Νέα Αρτάκη (Εύβοια), 361
 Νέα Ζίχνη (Σέρρες), 626
 Νέα Πέτρα (Σέρρες), 364
 Νεάπολη (Κρήτη), 395
 Νεμέα, (Κορινθία), 298
 Νιγρίτα (Σέρρες), 404, 509
 Νίσυρος, 671
 Ξάνθη, 219
 Ξυνιάδα (Φθιώτιδα), 379
 Οξύλιθος (Εύβοια), 429
 Ορχομενός (Βοιωτία), 481
 Πανόραμα (Κορινθία), 479
 Παραδείσι (Ρόδος), 367
 Πάτρα, 267, 299, 404, 509, 512-513, 676
 Πεζούλα (Ξάνθη), 436
 Περιβολάκια (Λασιθίου), 405
 Πέτρα (Λέσβος), 393
 Πευκοδάσος (Κιλκίς), 661
 Πινακάτες (Μαγνησία), 382
 Πισοδέρι (Φλώρινα), 482
 Πλαγιάρι (Θεσσαλονίκη), 402
 Πόρτο Χέλι (Αργολίδα), 286
 Πτολεμαΐδα, 658
 Πυθαγόρειο (Σάμος), 313
 Πύθιο (Λάρισα), 568
 Πύργος (Ηλεία), 327, 362, 397, 409, 461, 465, 557
 Ράχες (Ηλεία), 366
 Ροδιά (Αχαΐα), 306
 Ρόδος, 319, 323, 366, 368, 392, 396, 465, 507
 Σαγεία (Αχαΐα), 461
 Σαντορίνη, 439
 Σάππες (Κομοτηνή), 469
 Σέρβια (Κοζάνη), 308, 309
 Σέρρες, 306, 309, 536
 Σιταράλωνα (Αιτωλοακαρνανία), 362
 Σκιάθος, 406, 409

- Σκλαβοχώρι (Αμύκλες, Λακωνία), 131
 Σκουτερά (Αιτωλοακαρνανία), 379
 Σμύρνη, 68, 69, 70
 Σπάρτη, 584
 Σπήλαιο (Γρεβενά), 361
 Σπητάλι (Μεσσηνία), 478
 Σταυροπόταμο (Καστοριά), 361
 Στείρι (Φωκίδα), 352-354
 Σύμη, 367
 Σύρος, 80
 Σφακιά (Κρήτη), 212
 Τήλος, 671
 Τήνος, 114, 174, 177, 282, 288, 375, 530
 Τρίκαλα (Τρίκαλα), 284, 383, 460, 469
 Τρύφος (Αιτωλοακαρνανία), 368
 Φάλανα (Λάρισα), 361
 Φάρσαλα (Λάρισα), 308, 309, 630-631
 Φλώρινα, 536, 543
 Φολέγανδρος, 439
 Φτέρη (Φθιώτιδα), 215
 Φυλάκιο (Εβρος), 403
 Χαλάστρα (Θεσσαλονίκη), 538
 Χάλκη, 402
 Χαλκίδα, 49, 538
 Χόμορη (Αιτωλοακαρνανία), 513
 Χρυσόπετρα (Κιλίκις), 683
 Ωρεοί (Εύβοια), 381, 680
 Τούνμπη, Άρνολντ, 39
 Τόφφλερ, Άλβιν, 580, 625
 τραπέζια, περιστρεφόμενα (turning tables), 58-67
 Τρίγκαζης, Πλάτων, 349
 Τσαλδάρης, Κωνσταντίνος, 306
 Τσαλδάρης, Παναγής, 286
 Τσαρουχάς, Πώργης, 534
 Τσάφος, Δημήτριος, 483
 Τσινούκας, Βασίλειος, 355-356, 356
 Τσιριντάνης, Αλέξανδρος, 453, 453, 541-542
 Τσουδερός, Εμμανουήλ, 375-376
 Τσύνσκι, Τσέστλαου Λομπίτς, 87-88, 90, 94, 187
 υπηρέτρια, ως οριακή φιγούρα, 69, 112-115, 216, 220
 Φακίνος, Μιχάλης, 687
 Φάρανταιη, Μάικλ, 60, 66
 Φιλαδελφεύς, Αλέξανδρος, 203
 Φλαμμαριόν, Καμίλ, 148, 155, 156
 Φλουρνούα, Τεοντόρ, 154
 Φον Μπράουν, Βέρνερ, 544
 Φον Ντάνικεν, Έριχ, 593, 613-615, 617-621, 636, 683, 687
 Φόντορ, Νάντορ, 195, 216
 Φοξ, Μάργκαρετ & Κέητ, 53
 φορτεάνες βροχές, 167-168, 697
 αίμα, 166-167
 άμμος, 168
 βατράχια, 169
 σκόνη, 460, 538
 στάχτη, 166
 ψάρια, 168, 169
 Φουστάνος, Ιωάννης, 80, 81, 82
 Φράγκος, Απόστολος, 660
 Χάιζενμπεργκ, Βέρνερ, 204
 Χαλάς, Αντώνιος, 186, 186, 569
 Χάνσεν, Τζωρτζ, 43, 129
 Χάρπουρ, Πάτρικ, 74
 Χασάπης, Κωνσταντίνος, 52, 570
 Χατζηαποστόλου, Αντώνιος, 185
 Χερντ, Τζέραλντ, 324, 324, 332
 Χιουμ, Ντάνιελ Ντάνγκλας, 72, 194
 Χουντίνι, Χάρρυ, 194
 Χρηστέας, Νικόλαος, 427
 Χριστοδουλάκης, Γεώργιος, 240, 342
 Χριστόφιλος, Νικόλαος, 473
 Χρονολογικός Σνομπισμός, 24, 42, 272
 Χωρέμη-Μπενάκη, Αλεξάνδρα, 204, 214, 240
 Ψύχας, Εμμανουήλ, 51
 ψυχοβολία, 196-197, 237, 348, 356, 448, 449, 484, 598
 ψυχοδυναμισμός, 196-197, 209-211, 226
 Ψυχοκοινωνιολογική Εταιρεία, 232, 232, 234, 569, 576, 598
 Ψυχοφυσιολογία, 122, 189, 192, 196, 198-199, 215, 221, 240, 240, 243, 340, 344, 346-347, 349-350, 483, 493, 530, 532, 568
 ωτοστοπατικής φάντασμα, 632-635



εκδόσεις
δαιδάλεος

Το Πνεύμα του Χρόνου

Οψείς του Παραφυσικού στην Ελλάδα



Για να αποκτήσετε το βιβλίο

| 2311 27 28 03

| daidaleos@hotmail.gr

| www.daidaleos.gr

ή απευθείας πατώντας εδώ